

Hund i rätta händer – om hundägars ansvar (SOU 2003:46)

Remiss av hundansvarsutredningens betänkande

Remiss från jordbruksdepartementet

Remisstid 1 oktober 2003. Förlängd remisstid 8 oktober 2003

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen Hund i rätta händer (SOU 2003:46) överlämnas
och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Regeringen beslöt den 14 februari 2002 tillkalla en särskild utredare med uppgift att kartlägga och utreda de problem som finns med hundar i samhället samt föreslå åtgärder för att avhjälpa de problem som uppstår med anledning av farliga hundar. Stockholms stad har erhållit möjligheten att inkomma med remissvar.

Ändringar föreslås i flera lagar, huvudsakligen i lagen om tillsyn över hundar och katter (den s.k. tillsynslagen). Lagen om märkning och registrering av hundar föreslås införlivas i tillsynslagen.

Ärendets beredning

Betänkandet har inom staden remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialtjänstnämnden, stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Maria-Gamla stan samt Älvsjö.

Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag inte är tillräckligt långtgående och förordar väsentligt skärpta preventiva åtgärder. Detta grundar sig på uppfattningen att polismyndigheten inte kommer att förfoga över de resurser, som krävs för att utredningens förslag skall kunna realiseras på ett effektivt sätt. Stadsledningskontoret aktualiserar frågan om återinförande av hundskatten som ett bidrag till finansiering av bevakning och iordningställande av rastplatser för hundar.

Stadsledningskontoret hänvisar också i sitt tjänsteutlåtande till ett svar på en inkommande skrivelse från Anders Broberg och Ewa Samuelsson (båda kd) – *bilaga*. Denna skrivelse bereds i ett särskilt ärende då den föreslår en rad åtgärder som mer riktar sig till Stockholms stads interna organisation och budget, snarare än som direkt svar på föreliggande utredning. Dock ligger svaret på skrivelsen till grund även för stadsledningskontorets svar på hundansvarsutredningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att hundhållningsproblematiken är väl belyst i utredningen. I utredningen givna förslag till förändringar finner förvaltningen ändamålsenliga. Det gäller framförallt att fokus styrs över från hunden till djurägaren; att hanteringen efter omhändertagande av upphittade hundar förs från hittegodslagen till

tillsynslagen; att informationsinsatser till hundägare lyfts fram, samt att i tillsynslagen införs påföljd vid bristande tillsyn.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd redogör för situationen i stadsdelen. Förvaltningen anser att det är bra att polisen får större möjligheter att ta hand om farliga hundar, men konstaterar samtidigt att som alla lagar har den här också sin begränsning. Polisen måste finnas på plats för att kunna göra ett ingripande eller ha möjlighet att utreda händelsen och gripa de misstänkta. Det är en prioriteringsfråga hur mycket arbete polisen kan lägga ner. För att lagen ska kunna fungera krävs antagligen att polisen får ökade resurser för att kunna arbeta med frågan. Inte minst krävs resurser för att utbilda personal som kan utföra tester på hundar.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd lyfter fram problemet med lösspringande hundar i parker. Betänkandet tar kortfattat upp frågan och pekar på att ordningsboten borde kunna användas mer frekvent för att vända trenden att nonchalera kopplingstvånget. Förvaltningen önskar att det fått en mer framträdande plats i betänkandet. Förvaltningen välkomnar särskilt förslaget om utarbetande av ett informationsmaterial, som kan delas ut till alla som registreras som hundägare i det centrala hund- och ägarregistret. Ett skärpt hundägaransvar och en tydlighet i vilka skyldigheter man har som hundägare torde kunna påverka hundhållningsansvaret i stort och därmed öka allmänhetens säkerhet och också öka toleransen gentemot de hundägare som verkligen tar ansvar för sin hund.

Älvsjö stadsdelsförvaltning gör bedömningen att utredningens förslag till ny tillsynslag med tillkommande föreskrifter för hundar och katter väl uppfyller syftet att förbättra lagstödet för att avhjälpa problem med bristande ägaransvar. Lagen ger polisen ökade möjligheter att kontrollera hundar om de är märkta, att omhänderta hundar och att förbjuda olämpliga hundägare att ha hund. Problemet i Älvsjö och i Stockholm generellt är dock polisens bristande resurser att utöva tillsyn över kommunens ordningsföreskrifter om kopplingstvång av hundar på allmän plats.

Mina synpunkter

Utredningen har haft ett svårt uppdrag i och med att problemet i sig är svårt att hantera. Utan tvekan är det många människor som känner sig skrämda av aggressiva hundar och trygghet är något som samhället måste kunna garantera. Samtidigt bidrar de allra flesta hundar till att människors trivsel och livsglädje ökar. Mot den bakgrunden anser Stockholms stad att utredningen har presenterat ändamålsenliga förslag. Under förutsättning att förslagen får det genomslag som är beskrivet med tanke på polisens resurser och prioriteringar tillstyrker staden förslagen.

Det är viktigt att inledningsvis konstatera att bristande hundägaransvar är ett problem i varje enskilt fall det uppstår, speciellt om det handlar om hundar som betar sig aggressivt mot människor och andra djur. Man bör också ha klart för sig att det inte är ett omfattande problem i landet och Stockholms stad, vilket bl.a. undersökningar av Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO) visar. Däremot har aggressiva hundar och bristande hundägaransvar inneburit ett större problem för närliggande kommuner och i andra större städer. Icke desto mindre är det ett problem att ta på allvar och det handlar om att minimera förekomsten av bristande hundägaransvar.

Stadsledningskontoret lyfter fram en viktig aspekt som handlar om preventiva åtgärder. Utredningen vill inte införa tillstånd för att få ha hund av hänsyn till de skötsamma hundägarna. Ett "omvänt hundägartillstånd" skall dock krävas av den som brister i sitt tillsynsansvar i den formen att vederbörande skall kunna åläggas att delta i

hundägarutbildning respektive beläggas med förbud att hantera hundar. Istället för att införa åtgärder när skadan redan har inträffat förordar stadsledningskontoret i preventivt syfte att ägare till presumtivt farliga hundar skall vara skyldiga att anmäla sig till sådan utbildning.

Jag anser att detta vore den mest ändamålsenliga utgångspunkten när förslag till lösningar diskuteras. Speciellt eftersom det ofta innebär tragedier för personer som blir angripna av hundar utom kontroll. Det kan i sammanhanget vara intressant att dra parallellen med andra länder som har infört förbud mot vissa raser. Även om jag delar utredningens syn på vad som är själva kärnan i förhållningssättet - att det ytterst är ett hundägaransvar - vore det intressant att undersöka möjligheten att t.ex. utifrån fastlagd statistik förbjuda vissa raser.

De tre stadsdelsnämnderna lyfter också fram problemet med lösspringande hundar och menar att ordningsbotsystemet borde kunna användas mer frekvent för att vända trenden att nonchalera kopplingstvånget. Lagen ger polisen ökade möjligheter att kontrollera hundar om de är märkta, att omhänderta hundar och att förbjuda olämpliga hundägare att ha hund. Problemet i Stockholms stad generellt är dock polisens bristande resurser att utöva tillsyn över kommunens ordningsföreskrifter om kopplingstvång av hundar på allmän plats.

Regeringen bör överväga det förslag som stadsledningskontoret aktualiserar om återinförande av hundskatten som ett bidrag till finansiering av bevakning och iordningställande av rastplatser för hundar. Kommunerna befinner sig i en kärv ekonomisk situation, vilket framför allt gäller för Stockholms stad och det torde inte vara realistiskt att utgå ifrån att kommunerna skulle klara av detta utan ett ekonomiskt tillskott. Stadsdelarna välkomnar också förslaget om utarbetande av informationsmaterial, som kan delas ut till alla som registreras som hundägare i det centrala hund- och ägarregistret. Ett skärpt hundägaransvar och en tydlighet i vilka skyldigheter man har som hundägare torde kunna påverka hundhållningsansvaret i stort och därmed öka allmänhetens säkerhet och också öka toleransen gentemot de hundägare som verkligen tar ansvar för sin hund.

Jag anser att detta är bra och enkla åtgärder som kan göras i preventivt syfte. Flera bostadsföretag i landet har utarbetat informationsbroschyrer som delas ut till hyresgästerna. Ofta har detta skett i samverkan med t.ex. polisen, brukshundsklubbar och andra intressenter.

Trots att lagen om tillsyn över katter och hundar ändras föreslås ingen revidering av de särskilda bestämmelserna för katter. Stockholms stad vill uppmärksamma regeringen om att vilda katter ofta är ett problem för stadsdelarna och de kommunala bostadsföretagen. Lagen är inte anpassad efter dagens situation och har visat sig inte fungera i praktiken. Regeringen bör se över detta.

De kommunala bostadsföretagen hamnar även i en märklig situation beträffande polismans rätt att undersöka märkningen av en hund som vistas på allmän plats. Flerbostadsföretagen omfattas inte av lagen p.g.a. att bostadsföretagens områden räknas som privat mark. Eftersom staden äger flera bostadsföretag vore det önskvärt att polisen kan ingripa även inom dessa bostadsområden.

I utredningen föreslås bl.a. att en upphittad hund ska förvaras i en vecka och sedan skall polisen besluta om den ska säljas, överlätas eller avlivas om inte ägaren blir känd eller om ägaren inte har hämtat den inom två dagar efter underrättelse om fyndet. Samtidigt som det i vissa fall kan vara den enda lösningen anser jag att tiden för förvaring bör förlängas.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen Hund i rätta händer (SOU 2003:46) överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 18 september 2003

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. i huvudsak godkänna ärendet
2. i övrigt anförda följande.

Den bevakning av hundar som faller utöver hundägarens ansvar är en polisiär uppgift. Renhållning för såväl hundägars som övriga medborgares behov ingår i de uppgifter staden tagit på sig och har beskattningsrätt för att finansiera. Stockholms hundägare betalar statliga skatter för att finansiera polis och kommunalskatt för att finansiera renhållning. Att införa ytterligare skatter med hänvisning till dessa behov är därför inte motiverat.

Snarare bör tal om en återinförd hundskatt ses som ett försök att ytterligare beskatta stockholmarna. Utöver den omotiverade och skadliga kommunalskattehöjningen har redan diverse avgifter införts eller höjts. Till detta kommer förslaget om att införa en särskild skatt på bilister i stockholmsregionen i form av biltullar. Varje ytterligare skatt minskar stockholmarnas frihet och självbestämmande samtidigt som politikens inflytande ökar. Dessutom ökar det sammanlagda skattetrycket och därigenom undermineras förutsättningarna för tillväxt och en mer positiv konjunktur.

ÄRENDET

Bakgrund

Regeringen beslöt den 14 februari 2002 tillkalla en särskild utredare med uppgift att kartlägga och utreda de problem som finns med hundar i samhället samt föreslå åtgärder för att avhjälpa de problem som uppstår med anledning av farliga hundar. Stockholms stad har erhållit möjligheten att inkomma med remissvar.

Enligt direktivet ska utredaren lämna förslag till åtgärder för att avhjälpa de problem som uppstår med anledning av farliga hundar. Åtgärder för att se till att hundägare tar sitt ansvar ska prioriteras, långsiktighet och tillämplighet ska beaktas. Förslag till åtgärder för att uppnå en bättre metod för identifiering av farliga hundar än vad dagens tester erbjuder ska läggas fram. Utredaren ska även föreslå lämpliga metoder för att genom förebyggande arbete kunna förhindra problem med farliga och störande hundar. Dessutom gäller att djurskydd och allmänhetens säkerhet särskilt ska vägas in i utredningsarbetet.

Utredningens förslag

En ny lag om tillsyn över hundar och katter skall ersätta den nu gällande lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter. Den nya lagen skall syfta till att minimera skador eller avsevärda olägenheter för omgivningen som hundar kan orsaka om de hålls under bristande tillsyn. Nuvarande regler om märkning och registrering av hundar införs i den nya lagen.

Hundar skall enligt den föreslagna tillsynslagen hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter krävs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter.

Polismyndigheten skall ha ansvaret för att vidta de åtgärder som krävs om en ägare eller innehavare av en hund inte följer bestämmelserna i lagen.

Polismyndigheten skall, om tillsynen över en hund brister, få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skador eller avsevärda olägenheter. Förelägganden och förbud skall få förenas med vite.

Polismyndigheten skall få besluta om att omhänderta en hund om inte mindre ingripande åtgärder är tillräckliga för att se till att den inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Efter utredning skall polismyndigheten få låta sälja, på annat sätt överlåta eller avliva hunden.

Polismyndigheten skall få förbjuda en person att ha hand om hundar. Sådant förbud skall, om inte särskilda skäl föreligger, meddelas den som eftersätter tillsynen över en hund genom att använda den som vapen eller på annat sätt handlar grovt olämpligt med avseende på människors eller djurs liv, hälsa eller säkerhet.

Polismyndigheten skall få omhänderta en omärkt hund eller en hund utan någon ägare antecknad i det centrala registret.

Polisman skall ha rätt att undersöka om en hund som vistas på allmän plats är märkt och om den har någon ägare antecknad i det centrala registret. Inom sju dagar från omhändertagandet skall hundens ägare låta märka hunden och anmäla ägarskapet till det centrala registret. I annat fall skall polismyndigheten få besluta att hunden skall säljas, på annat sätt överlåtas eller avlivas. Ägaren eller innehavaren av en hund skall ha ett strikt ansvar för skador som hunden orsakar.

Polismyndigheten skall underrätta länsstyrelsen om de beslut man fattar med anledning av att en ägare eller innehavare av en hund eftersatt sin tillsynsskyldighet.

Hundar som upphittas omfattas av hittegodslagen (1938:121). Specialbestämmelser om upphittade hundar föreslås införas i den nya lagen om tillsyn över hundar och katter. Dessa skall tillämpas i stället för 4§ hittegodslagen. Enligt specialbestämmelserna får polismyndigheten låta sälja, på annat sätt överlåta eller avliva en upphittad hund två dagar efter det att ägaren underrättats om fyndet eller, om ägaren inte gått att finna, sju dagar efter det att fyndet anmälts till polismyndigheten.

Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet eftersätter tillsynen över en hund skall dömas till böter. Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot beslut meddelade med stöd av lagens tillsynsbestämmelser skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

REMISSER

Betänkandet har inom staden remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialtjänstnämnden, stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Maria-Gamla stan samt Älvsjö.

Socialtjänstnämnden har valt att avstå ifrån att besvara remissen med motivering att det inom nämndens verksamheter saknas relevanta erfarenheter som kan ligga till grund för ett remissvar inom detta område.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 8 september 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag är alltför veka och vill förorda väsentligt skärpta preventiva åtgärder. Utredningen vill inte förbjuda vissa farliga hundraser med hänvisning till att farliga och olämpliga hundar kan förekomma inom flertalet raser. Den av utredningen föreslagna tillsynslagen är inriktad på farliga beteenden orsakade av hundägares bristande tillsyn.

Hundhållningens problem i staden bör bli föremål för skärpt uppmärksamhet. Stadsledningskontoret aktualiserar frågan om återinförande av hundskatten som ett bidrag till finansiering av bevakning och iordningställande av rastplatser för hundar.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret har nyligen med anledning av skrivelse ”Agera mot kamphundar och se till att lagen följs.” av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) utförligt redovisat de problem, som hundhållning kan ge upphov till i storstaden. Hänvisning görs till detta remissvar –*bilaga*.

Enligt djurskyddsförordningen (1988:539) 19§ är det förbjudet att inneha eller genom avel frambringa hundar som har extremt stor kamplust, blir lätt retade och biter, bara med svårighet kan förmås avbryta ett angrepp och har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

Dessa bestämmelser vill utredningen avveckla med hänvisning till att de är svårtillämpade eftersom inga hundar uppfyller uppräknade kriterier och att de inte tillämpas av tillsynsansvariga miljö- och hälsoskyddsnämnder. Utredningen motiverar sina ställningstaganden med hänvisning till att det är svårt att definiera vilka egenskaper som finns hos farliga hundar men inte hos ofarliga. Utredningen exemplifierar med polishundar. Däremot föreslås förbud att använda hundar med nedärvd okontrollerbar aggressivitet i avel.

Utredningen vill med sina förslag således med en ny lag om tillsyn av hundar och katter uppnå syftet att minimera de skador på eller avsevärda olägenheter för omgivningen som hundar kan orsaka om de hålls under bristande tillsyn. Tillsynsbegreppet tillmäts avgörande betydelse inte hundens beteende i sig. Polismyndigheten ges huvudansvar för att ingripa mot bristande tillsyn av hundar med förelägganden i form av munkorgs- och koppeltvång, förbud i allvarliga fall att inneha hund och omhändertaganden. Förslaget om förbud är helt inriktat på att minska problemen med hundägare som använder sina hundar som vapen i kriminella syften och också meddelas den som visat olämplig att hantera hundar med avseende på omgivningens trygghet. Böter eller fängelse skall kunna utdömas för den som bryter mot den föreslagna tillsynslagen.

Utredningen framhåller att brottsbalken kan tillämpas i betydligt större omfattning än som nu sker vid skadetillfällen där hundar är inblandade.

I stadens allmänna lokala ordningsföreskrifter finns bestämmelser som rör hundhållningen. Utredningen menar att en bättre kontroll av efterlevnaden av dessa bestämmelser skulle bidra till att reducera problemen. Utfärdande av ordningsbot om 600 kr. tillämpas dock ytterligt sällan. Okopplade hundar är en betydande olägenhet för andra hundägare och människor som vill känna sig säkra i stadsmiljön samt i parker och strövområden.

Med hänsyn till allmänhetens intresse av att kunna röra sig tryggt och säkert i stadsmiljön utan störningar från lösspringande och nedsmutsande hundar i oansvariga hundägars händer anser stadsledningskontoret att utredningens förslag är alltför veka. Polismyndigheten kommer knappast att förfoga över de resurser, som krävs för att utredningens förslag skall kunna realiseras på ett effektivt sätt. Exempel på detta är att polisen förlås införa ett system för testning av hundar vid fall av bristande tillsyn. Stadsledningskontoret vill bestämt förordna mera slagkraftiga preventiva åtgärder. De föreslagna straffskalorna bör skärpas högst avsevärt med tanke på de livslånga lidanden, som hundattacker åsamkar helt oskyldiga människor. Reglerna för skadestånd till följd av men av hundattacker bör ses över och justeras uppåt. Ordningsboten om 600 kr. vid förseelser enligt de allmänna lokala ordningsföreskrifterna bör höjas kraftigt. Hundskatten bör återinföras för att finansiera de åtgärder som utredningen aktualiserar hos polisen och i kommunerna. För kommunerna krävs finansiering av övervakning och åtgärder för rastplatser. Stadsledningskontoret har i tidigare yttrande dragit paralleller mellan skjutvapen och kamphundar. För skjutvapen fordras licens medan hundinnehav inte kräver tillstånd. Stadsledningskontoret konstaterade att skjutvapen utan innehavarens handhavande inte för egen maskin provocerat attackerat personer i omgivningen som småbarn och joggar vilket är fallet med kamphundar och andra mentalt störda djur. Det finns många sådana exempel. Stadsledningskontoret anser att det hade varit värde om utredningen redovisat överväganden om risker-hotbilder vid en jämförelse mellan regler för vapeninnehav och vad som föreslås beträffande hundinnehav. Det föreslås emellertid inte införa tillstånd för att få ha hund av hänsyn till de skotsamma hundägarna. Ett "omvänt hundägartillstånd" skall dock krävas av den som brister i sitt tillsynsansvar i den formen att vederbörande skall kunna åläggas att delta i hundägarutbildning resp. beläggas med förbud att hantera hundar. Även här resonerar utredningen i termer av åtgärder när skada redan inträffat. Stadsledningskontoret vill preventivt förordna att ägare till presumtivt farliga djur skall vara skyldiga att anmäla sig till sådan utbildning.

Med här föreslagna skärpningar av regelverken kring hundhållning vill stadsledningskontoret föreslå att hundhållningens problem noga bevakas. Sker ingen avsevärd förbättring torde tidigare nämnd § enligt djurskyddsförordningen behöva återinföras i lämplig form.

Stadsledningskontoret avser att initiera en uppföljning av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna avseende hundhållningen och bl.a. belysa behovet av rastplatser och "friområden" för hundar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 26 augusti 2003 enligt förvaltningens förslag att

1. tillstyrka förslagen i betänkandet
2. föreslå att kattägaransvaret ges en motsvarande översyn
3. återropa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden *Jakob Forssmed* (kd) och tjänstgörande ersättaren *Rasmus Rasmusson* (kd) med hänvisning till sitt yrkande enligt följande.

Kristdemokraterna har tidigare uppmärksammat de problem som utredningen pekar på, bl.a. genom en skrivelse av Anders Broberg och Ewa Samuelsson som behandlats i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Kristdemokraterna har föreslagit en rad åtgärder för att komma tillrätta med problemet med våldsamma hundar och hundägare som inte tar sitt ansvar. Många invånare, inte minst föräldrar, känner oro när lösa hundar närmar sig dem eller deras barn. Kristdemokraterna har konstaterat att det i många fall rör sig om ett kunskapsproblem, eller snarare ett brist-på-kunskapsproblem, exempelvis att många hundägare är omedvetna om det kopplingspåbud som gäller i Stockholms stad.

Som ett svar på våra åtgärdsförslag lanserade förvaltningen i maj idén om Hund- och kattsamordnare, för att bland annat ta itu med problemet med lösa hundar och för att aktivt arbeta för att öka medvetenheten om ordnings/trivselsfrågor gällande hund och katt. Detta tyckte vi var en bra idé för att öka medvetandet om hund- och kattansvar. Tyvärr röstade alla andra partier i miljö- och hälsoskyddsnämnden mot detta förslag.

Betänkandets förslag och slutsatser är i stort mycket bra. Det är av stor vikt att hundägarens ansvar tydliggörs. Att detta ansvar kommuniceras till hundägarna på ett effektivt sätt är därför av yttersta vikt och ligger i linje med det som kristdemokraterna föreslagit.

Reservation anfördes av ledamöterna *Magnus Hellström* (m), *Johan Steenhoff Eriksen* (m) och *Katarina Larsson* (m) samt tjänstgörande ersättaren *Gustav Åkerblom* (fp) med hänvisning till sitt yrkande enligt följande.

Vi har sedan tidigare tagit problemen med kriminella personer som äger hundar med aggressivt beteende på mycket stort allvar, då de sällan har goda avsikter med sitt hundinnehav. Den permanenta polisbristen i Stockholm har dessutom inneburit att dessa personer kunnat härja relativt ostört med sin kriminalitet. Stockholm behöver akut fler poliser för att garantera säkerhet och trygghet på torg och i parker. Med fler poliser blir det dessutom möjligt att bekämpa kriminella hundägare som använder kamphundar och andra aggressiva hundar som vapen.

I huvudsak är de förslag som läggs fram i betänkandet mycket bra. Det är viktigt att klargöra hundägarens ansvar för de skador som hundarna orsakar, både på människor, andras husdjur och egendom. Inte minst är det viktigt att konsekvenserna är kända av hundägarna i förväg och att dessa konsekvenser snabbt blir verkställda när hunden orsakat skada. Informationsinsatser om ansvaret som kommer med hundäandet är därför viktiga.

Vi ställer oss också bakom förslaget om en översyn av kattägaransvaret. I Stockholm finns en hel del förvildade katter, vilket skapar onödigt lidande för katterna samt hygieniska problem. Många av dessa vildkatter har förvildats genom att de övergivits av sina ägare. Mycket talar för att kattägare bör få samma skyldigheter som hundägare, bland annat vad gäller märkning.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden *Viviann Gunnarsson* (mp), ledamöterna *Jan Valeskog* (s), *Reine Meyer-Strömberg* (s), *Per Aldeborg* (s) och *Gunnar Björkman* (s) samt tjänstgörande ersättarna *Mervi Mäkinen Andersson* (s) och *Rolf Brattström* (v) enligt följande.

I utredningen föreslås bl.a. att en upphittad hund ska förvaras i 7 dagar och sedan ska polisen besluta om den ska säljas, överlåtas eller avlivas om inte ägaren blir känd eller om ägaren inte har hämtat den inom 2 dagar efter underrättelse om fyndet. Vi anser att friska djur i princip inte bör avlivas och därför bör tiden för förvaring förlängas.

Ersättningsutredning gjordes av ersättaren *Joakim Pihlstrand Trulp* (mp) enligt följande.

Jag ser positivt på den utredning som gjorts. Särskilt vill jag framhålla vikten av att värna om djurs (i det här fallet husdjur) såväl fysiska som psykiska hälsa. Varken människor eller djur bör få utsättas för misshandel, oberoende av hur misshandeln tar sig uttryck. Det är mycket bra med större insatser för att skydda även djuren i samhället, vilket är något jag önskar att utredningen fokuserat mer på.

För att motverka många av de problem som uppstår med husdjur i samhället anser jag vidare att samtliga husdjur bör vara registrerade hos myndighet.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande av den 7 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen överensstämmer till stora delar med slutsatserna som drogs vid ett seminarium som arrangerades av Miljöförvaltningen den 2 september 2002. Seminarium om problematiken hundhållning – farliga hundar i Stockholms stad. I utredningen konstateras, liksom vid seminariet, att problem med hundar i samhället inte är knutet till vissa hundraser utan är ett hundägarproblem.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att hundhållningsproblematiken är väl belyst i utredningen. I utredningen givna förslag till förändringar finner förvaltningen ändamålsenliga, framförallt följande;

- ? att fokus styrs över till djurägare i stället för hund (hundägare som använder hund som vapen ska förbjudas att ha hand om hundar. Detta är bättre än vissa andra länders regelverk där man anger vissa raser som inte är tillåtna).
- ? att hanteringen efter omhändertagande av upphittade hundar förs från hittegodslagen till tillsynslagen. Kortare hanteringstid möjliggörs då.
- ? att informationsinsatser till hundägare lyfts fram.
- ? att i tillsynslagen införs påföljd vid bristande tillsyn.

I flera fall finns parallell problematik för katter. Förvaltningen anser därför att det är angeläget att vid framtida lagändring överväga om förändringen ska gälla även katter. T.ex. borde upphittade katter regleras på motsvarande sätt som hundar nu föreslås reglerade i tillsynslagen och med samma ändring av hittegodslagen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade den 28 augusti 2003 att överlämna och återropa förvaltningens utlåtande som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 13 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

I stadsdelsområdet finns många hundar. Ofta rastas de på Järvafältet. För ett antal år sedan var det problem med kamphundar som av sina ägare hetsades till att delta i hundslagsmål. Oftast var det hundraser som pitbullterrier och rottweiler som var inblandade. Människor var rädda för att promenera på fältet, både med och utan hund. Det skrevs mycket om saken i lokaltidningarna, polisen var inblandad och stadsdelsnämnden och förvaltningen försökte på olika sätt få slut på situationen. Så småningom försvann problemet efter en fällande dom för djurplågeri. Domen kunde fällas på grund av upphittade videofilmer, där personer och hundar kunde identifieras. Om polisen hade haft möjlighet att undersöka om de inblandade hundarna var registrerade och om ägarna var registrerade i centrala registret, så kanske problemet hade lösts snabbare genom omhändertagande av hundarna. Det förutsätter dock, att polisen varit på plats när hundslagsmål ägt rum.

Nyligen fick förvaltningen ett telefonsamtal från en boende, vars 80-åriga mamma varit ute och rastat sin lilla hund och därvid mött en större hund som hon uppfattade som aggressiv, trots att ägaren försäkrade motsatsen. Plötsligt slet sig den stora hunden och bet den lilla så illa att den dog. I detta fall hade ägaren inte varit sig kontroll eller tillräcklig kännedom om sin hund. Om de nya reglerna skulle gälla, vore det enkelt för polisen att omhänderta hunden, göra en utredning om hundens mentala status, om den var registrerad o.s.v. Kruket är här att kvinnan kanske inte vet vem ägaren är. Ingen av de föreslagna reglerna hjälper om inte polisen och hunden är på plats samtidigt.

Med ovanstående praktiska exempel kan man visa, att det är bra att polisen får större möjligheter att ta hand om farliga hundar, men som alla lagar har den här också sin begränsning. Polisen måste finnas på plats för att kunna göra ett ingripande eller ha möjlighet att utreda händelsen och gripa de misstänkta. Det är en prioriteringsfråga hur mycket arbete polisen kan lägga ner. För att lagen ska kunna fungera krävs antagligen att polisen får ökade resurser för att kunna arbeta med frågan. Inte minst krävs resurser för att utbilda personal som kan utföra tester på hundar. Lagutredarens slutsats är riktig, att hundhållningen som helhet sannolikt kommer att bli mer ansvarsfull på sikt på grund av den nya lagen, har förvaltningen svårt att bedöma. Det kan dock påverka i rätt riktning, att polisen får möjlighet att förbjuda grovt olämpliga personer att ha hund.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd beslutade den 28 augusti 2003 att överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 17 juli 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Hundäggande är för många människor en stor glädje, men för många också ett stort problem i de fall då hundägare inte tar ansvar för sitt hundäggande.

Många människor är rädda för lösa hundar och det finns människor som är allergiska mot hundar. Det finns bland vissa hundägare en tendens att bagatellisera det som den egna hunden gör. Det finns också den lilla kategori hundägare, som är i fokus i detta nya lagförslag, dvs de som äger "farliga hundar", då människor kan bli fysiskt skadade.

Enligt närpolisen inom Maria-Gamla stan har 21 ärenden/förseelser mot lagen om tillsyn av hundar och katter dokumenterats, under perioden 2002-06-01 - 2003-07-21. Av dessa avsåg 17 ärenden bitska hundar och 4 stycken lösspringande hundar. Problemet med bitska hundar har inte påtalats hos stadsdelsförvaltningen av medborgarna. Däremot har vi täta kontakter med medborgare angående lösspringande hundar.

Ett problem som helt kort berörs i betänkandet (enligt direktiven ska fokus ska ligga på "farliga hundar") är de problem som är av mindre allvarlig art men ändå ett bekymmer för stadsmiljön och de människor som vistas där, nämligen lösspringande hundar i parker. Inom förvaltningen använder vi mycken energi åt att informera om var iordningställda hundrastgårdar och hundrastområden finns genom annonser i lokalpress, information på hemsidan samt uppskylltning på plats. För närvarande har vi 5 hundrastgårdar (inom kort 6 stycken) och 6 större hundrastområden inom stadsdelen.

I de fall rastning sker på andra ställen uppstår ofta bekymmer med hundträck i gräsmattor samt barn och vuxna som sommartid vill vistas på gräsmattorna utan hundsällskap och utan att bli nedsmutsade. Den grupp människor som inte vill se lösspringande hundar vänder sig ofta till förvaltningen med klagomål. Hundägarna å andra sidan vänder sig lika ofta till förvaltningen med klagomål om för få eller för små hundrastgårdar, nedrivna skyltar mm.

Bestämmelser om kopplingstvång finns i den lokala ordningsstadgan för Stockholm, främst paragraferna 20 och 22, varför bekymret lokalt i Stockholm inte är avsaknad av regler utan snarare efterlevnaden av dessa. Alltför många hundägare låter sina hundar springa fritt på parkmark fastän kopplingstvång gäller. Betänkandet tar kortfattat upp frågan och pekar på att ordningsbottsystemet borde kunna användas mer frekvent för att vända trenden att nonchalera

kopplingstvänet. Detta påpekande vill förvaltningen understryka som viktigt och skulle önska att det fått en mer framträdande plats i betänkandet.

Förvaltningen anser att förslaget är bra och välkommet. Förvaltningen välkomnar särskilt förslaget om utarbetande av ett informationsmaterial, som kan delas ut till alla som registreras som hundägare i det centrala hund- och ägarregistret. Ett skärpt hundägaransvar och en tydlighet i vilka skyldigheter man har som hundägare torde kunna påverka hundhållningsansvaret i stort och därmed öka allmänhetens säkerhet och också öka toleransen gentemot de hundägare som verkligen tar ansvar för sin hund – vilken grupp förhoppningsvis skulle kunna bli större om lagförslaget genomförs.

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutar i ärendet den 25 september 2003.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 28 augusti 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen märker idag av den ökade oro som finns för så kallade ”farliga hundar” i lokalsamhället. Stor oro finns för så kallade ”kamphundar” och framförallt problemet med hundar som inte hålls kopplade. I enlighet med allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun (KF:s FS 2001:11) råder kopplingstväng på offentlig plats med undantag av de områden som är så kallade hundrastplatser. Ett problem är att ordningsföreskrifterna inte efterlevs och att polisen brister i tillsyn av föreskrifterna. Hundansvarsutredningen beskriver väl problemet med bristande tillsyn av lokala ordningsföreskrifter. Endast vid 12 tillfällen i hela landet under 2001 utfärdades så kallade ordningsbot (600 kr) vid brott mot ordningsföreskrifterna. Förvaltningen gör bedömningen att utredningens förslag till ny tillsynslag med tillkommande föreskrifter för hundar och katter väl uppfyller syftet att förbättra lagstödet för att avhjälpa problem med bristande ägaransvar. Lagen ger polisen ökade möjligheter att kontrollera hundar om de är märkta, att omhänderta hundar och att förbjuda olämpliga hundägare att ha hund. Samhällets krav på en god hundhållning ska också preciseras genom särskilda föreskrifter. Problemet i Älvsjö och i Stockholm generellt är dock polisens bristande resurser att utöva tillsyn över kommunens ordningsföreskrifter om kopplingstväng av hundar på allmän plats.

Agera mot kamphundar och se till att lagen följs.

Svar på skrivelse (30/1) från Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd).

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse (30/1) från Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad som anförts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bosse Sundling
Stadsdirektör

Inger Båvner
Bitr. stadsdirektör

Sammanfattning

Stadsledningskontoret anför att hundhållning i storstad föranleder olika problem, vilka påtalas i skrivelsen. Ny lagstiftning förbereds med anledning av Hundansvarsutredningen betänkande "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Utredningen kommer att överlämnas till staden för yttrande. Det finns anledning att avvakta ny lagstiftning för att se om denna är tillfyllest för att komma tillrätta med problemen. Vissa åtgärder, som inte är beroende av ny lagstiftning, enligt skrivelsens förslag dock kunna övervägas. Stadsledningskontoret aktualiserar ett återupprättande av hundrådet.

Ärendets beredning

Skrivelsen har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där den beretts av finansavdelningen.

Bakgrund

Notiser

Frankrike maj 1997.

En enmånaders baby dödas av familjens två jakthundar.

USA april 1997.

Tre rottweilers biter ihjäl en elvaårig pojke.

Göteborg juli 1999.

Ett spädbarn attackeras och bits svårt i ansiktet av en pitbullterrier.

Hamburg juni 2000.

En 13-årig pojke och hans mamma bits svårt av en pitbullterrier.

Malmö juli 2000.

En 19-årig pojke huggs i skrevet av en kamphund.

Falkenberg december 2000.
Familjens hund biter bort kinden på en ettårig pojke.

Stockholm februari 2001.
TV-journalisten Pelle Thörnberg överfölls av två rasande American staffordshire bullterriers.
- Jag fick tre hugg i armen och ett 15 centimeter stort hugg i ansiktet. Den slet av köttstycket.
Jag skrek av skräck. Jag trodde jag skulle dö!

Helsingfors juni 2001.
En 21-årig kvinna blir ihjälbiten av en bullmastiff.

Göteborg juli 2001.
En polisman attackeras av en kamphund.

Göteborg december 2001.
En rottweiler biter av en nioårig pojkes arm.

Göteborg april 2002.
En bussresenär angrips av en pitbull och skadas allvarligt.

Nynäshamn september 2002. Två rottweilers attackerar en femåring och biter honom över hela kroppen.

Stockholm oktober 2002.
En 51-årig man skadas svårt när tre kamphundar överfaller honom i en park.

Malmö januari 2003. En femårig pojke blev svårt biten av en rottweiler.

Göteborg

Göteborgs kommun har förra året med anledning av förslag från (m), (fp) och (kd) med instämmande av (s), (v) och (mp) i skrivelse till regeringen påtalat behovet av en lagändring som gör det möjligt att införa ett lokalt förbud mot s.k. kamphundar. Motivet angavs vara att det är av största vikt att lagstiftningen möjliggör för invånare i Göteborgs kommun att känna trygghet i offentliga miljöer. Då detta lagstöd inte finns påtalades behovet av en omedelbar lagändring, som underlättar polisens ingripande mot sk. kamphundar och skapar större trygghet för invånare i Göteborg.

Länsstyrelsen i Stockholms län

När Botkyrkabyggen införde förbud för hyresgäster att ha kamphund sade länsstyrelsen nej och sedan länsrätten i Stockholm. Länsrätten anförde i sin dom att åtgärderna var "vällovliga" men pekade på att det redan finns ett förbud mot aggressiva hundar i djurskyddsförordningen.

I Södertälje har kommunstyrelsen beslutat att en person måste söka tillstånd för att få äga kamphundar. Detta förbud har upphävts.

Lagar och förordningar

Bestämmelser som reglerar hundhållning i Sverige finns i lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter, djurskyddslagen (1988:534), djurskyddsförordningen (1988:539), lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar och förordningen (2002:7) om märkning och registrering av hundar samt i Statens jordbruksverks föreskrifter.

I lagen om tillsyn av hundar och katter föreskrivs att "hund som visat benägenhet att bita människor eller hemdjur må ej vara lös utomhus, såframt den icke hålles inom område, som är

betryggande inhägnat och till vilket utomstående ej äga tillträde." I lagen står bl.a. beskrivet att hundägaren ska ha tillsyn över sin hund för att förebygga skador eller olägenheter, att aggressiv hund inte får hållas lös så att den kan bita människor eller andra djur, att polisen får besluta om omhändertagande av aggressiv hund. Lagen säger även att hundägaren har ett strikt skadeståndsansvar över hundens skadeverkningar, samt att hundägaren kan dömas till böter vid lagöverträdelse. Lagen har inte i tillräcklig utsträckning varit tillämpbar i förebyggande syfte.

Numera är det obligatoriskt att ID-märka sin hund och registrera sitt ägarskap i ett centralt register som administreras av Svenska Kennelklubben på uppdrag av Jordbruksverket. Bestämmelserna tar inte särskilt sikte på kamphundarna. Hund som påträffas utan märkning eller som inte har någon ägare registrerad kan omhändertas av polismyndighet eller om hunden kan komma att utgöra fara för människor. Lagen har fått visst genomslag men antalet s k kamphundar har inte minskat.

Djurskyddsförordningen

Djurskyddsförordningen (SFS 1988:539) anger att det är förbjudet (19 a §) att inneha eller genom avel frambringa hundar som:

- 1) har extremt stor kamplust,
- 2) blir lätt retade och biter
- 3) bara med svårighet kan förmås att avbryta ett angrepp och
- 4) har en benägenhet att rikta sitt kampintresse mot människor eller andra hundar.

Denna förordning är emellertid svår att tillämpa eftersom förarbetena anger att en hund måste uppfylla samtliga fyra kriterier för att ägaren skall kunna fällas till ansvar eller hunden omhändertas av polismyndighet.

Lagstiftaren har genom att anta vissa regler av djurskyddskaraktär omöjliggjort för kommunerna att, där det bedöms som nödvändigt, anta regler som förbjuder s k kamphundar av ordnings- och säkerhetsskäl. Genomgående för ovanstående lagar och föreskrifter är att de, möjligtvis med undantag för lagen om märkning och registrering av hundar, inte i tillräcklig hög grad är förebyggande utan oftast tillämpas först när något hänt. De s k kamphundarna har kommit att bli ett allt större ordnings- och säkerhetsbesvär. Det är således tveksamt om man med befintlig lagstiftning kan komma tillrätta med farliga hundar. Hundansvarsutredningen har inte hittat något fall där man använt sig av 19 a § djurskyddsförordningen.

Miljölagstiftningen

I miljölagstiftningen sägs att hundar skall skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.

Andra länder

Enligt Dangerous Dogs Act i England från 1991 är det förbjudet att äga vissa utpekade hundraser utan ett särskilt undantagstillstånd. Det är vidare förbjudet att uppföda, sälja, byta eller ge bort sådana hundar. Undantagstillstånd för innehav utfärdas när hunden är kastrerad, försäkrad och fått en sändare implanterad. Dessa hundar får ej vara på allmän plats om de inte bär munkorg och är säkert hållna i band av en person som är minst 16 år gammal. Dessutom fick domstol rätt att villkorslöst besluta om avlivande av hund. I en utvärdering år 1997 konstaterade man att lagen hade uppnått sina syften. Med stöd av bestämmelserna i Dangerous Dogs Act hade man till en stor del lyckats eliminera uppfödning och innehav av hundar för kriminella eller "antisociala" ändamål, dvs. särskilt pitbullterrier. Andra länder har också infört bestämmelser mot farliga hundar.

Vapenlagen

Enligt vapenlagen (1996:67) krävs tillstånd för att inneha skjutvapen eller ammunition. Till skillnad mot kamphundar agerar vapen inte för egen maskin oprovocerat aggressivt mot vare sig barn eller vuxna. Aggressiva kamphundar kan jämföras med skarpladdade vapen.

Riksdagen

Flera riksdagsmotioner har väckts om åtgärder mot kamphundar. Dessa har avslagits med hänvisning till pågående statlig utredning.

Statlig utredning

Med uppgift att kartlägga och utreda de problem som finns med hundar i samhället har regeringen tillkallat en särskild utredare (dir. 2002:18), som skall föreslå åtgärder för att avhjälpa de problem som uppstår vid bristande ägaransvar och särskilt på grund av farliga hundar. Kommittédirektiven indikerade att problemen med hundhållning i Sverige ökar. Exempel på problem som framförts är föroreningar efter hundar, skällande hundar, farliga hundar (framför allt sk kamphundar). Utredaren skall utvärdera testmetoder för identifiering av farliga hundar. Utredaren skall kartlägga i vilken omfattning och på vilket sätt ägare till farliga hundar bidrar till problemen. I uppdraget ingår även en särskild översyn av lagstiftningen som gäller hundar och hundhållning, särskilt med syfte att se till att hundägare tar sitt ansvar. Utredaren skall kartlägga hur det befintliga regelverket tillämpas och föreslå eventuella författningsändringar. I utredningsarbetet och förslagen till åtgärder skall utredaren särskilt väga in djurskydd och allmänhetens säkerhet. Uppdraget skall redovisas under första halvåret år 2003.

Stadens allmänna lokala ordningsföreskrifter

I ordningsföreskrifterna regleras hundhållning i §§ 19-23.

§19 avser skyldigheter enligt §§ 20-23

§20 avser kopplingstvång.

§21 avser ID-märkning

§22 avser förorening efter hund.

§23 avser hundförbud inom vissa områden.

De kommunala fastighetsbolagen

I ärende angående skrivelse (332-260-2001) om förbud mot kamphundar från Anders Broberg (kd) anförde de kommunala fastighetsbolagen i huvudsak att det skulle ställa sig svårt att införa ett generellt förbud mot kamphundar med hänvisning till att problemet att precisera begreppet kamphund. Möjlighet att ingripa mot aggressiva hundar finns enligt hyreslagen.

Seminarium 2002-09-02

Kommunstyrelsens beslut 2001-11-21 ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att bjuda in myndigheter och intresseorganisationer till ett seminarium om hur problemet med farliga hundar bör åtgärdas. Det avhölls i miljöförvaltningens regi 2002-09-02 kring problematiken hundhållning - farliga hundar. Därvid framkom bla.:

Då polisen kommer i kontakt med en hundägare som otillåtet håller sin hund okopplad, kan polisen skriva en ordningsbot (600 kr) direkt på plats. Om hundägaren vägrar skriva under böteslappen, ska polisen göra en anmälan om detta till åklagare. Hos polisen är dessa arbetsuppgifter dock nedprioriterade och det är endast riktigt allvarliga fall som polisen åker ut på. Då polisen får in anmälan om hund som bitit en människa eller djur, dokumenteras detta hos polisen. Först efter några anmälningar betecknas en hund som bitsk, varpå polisen agerar genom

att tex ställa krav på hundägaren att hålla sin hund med munkorg. Dessa uppgifter är offentliga hos polisen.

Fallen med Södertälje och Botkyrka belyser problematiken att försöka lagstifta på lokal nivå angående kamphundar. Ska lagstiftningen ändras ska detta ske för hela landet.

Att samla samtliga hundfrågor i en lagstiftning skulle kunna vara ett sätt att förbättra efterlevnaden av lagen.

Polisen har hittat ihjälbitna sällskapshundar, som troligtvis använts i sparringsyfte.

Det har hänt att gungor av bildäck i lekparken blivit sönderbitna av kamphundar, som tränas på dessa nattetid.

Det som anses vara ett problem med hundhållningen är framför allt okopplade hundar på offentlig plats och icke upplöskad avföring.

För att få en bättre efterlevnad av lagstiftningen, som rör hundhållningen är det viktigt med information till hundägarna och bättre samarbete mellan myndigheter och djurorganisationer.

En ny företeelse som hundskyddsföreningen lagt märke till, är att folk släpper av sina hundar utmed motorvägen, för att bli av med dem.

Hundrådet

I staden fanns tidigare ett hundråd med företrädare för staden och hundorganisationer för diskussion och erfarenhetsutbyte om hundhållning.

Tidigare skrivelse

KS har 2001-11-21 behandlat en skrivelse (Dnr 260/2001) från Anders Broberg (kd) ang. förslag om förbud mot kamphundar. Ett problem som påtalades var att det förekommit uppmärksammande händelser i stockholmsområdet där både människor och andra hundar attackerats av bitska hundar vars ägare inte kunnat kontrollera dem. Föredragande borgarrådet konstaterade att det finns ett regelverk både i stadens föreskrifter och ordningslagen för att hantera problem med aggressiva och lösspringande hundar. Vad som krävs är en större efterlevnad av dessa redan gällande förordningar, vilket ankommer på polisen. KS beslöt att uppvakta regeringen om behovet av att göra en översyn av lagstiftningen avseende hållande av hundar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden hade i huvudsak föreslagit att i stadens lokala ordningsföreskrifter infördes en paragraf med innebörden att en hund som uppträder hotfullt och aggressivt mot människor eller hundar inte får medföras på offentlig plats. Förvaltningen ansåg att den gällande lagstiftningen bör kunna tillämpas för att reglera de allvarligaste problemen med farliga hundar. Framförallt bör effekterna av den nya märkningslagen studeras. Tillsynsmyndighet för efterlevnaden av märkningslag, tillsynslag och lokala ordningsföreskrifter är polismyndigheten. Förvaltningens uppfattning var att efterlevnaden av de lokala kopplingsbestämmelserna blivit sämre med ökade klagomål på lösspringande hundar som följd. En orsak kan vara polisens behov av att prioritera. Från polisen har framhållits att en möjlig väg att effektivisera sanktionsförfarandet skulle kunna vara en ändring i ordningslagen så att penningbottsystemet ersattes av ett ordningsbottsystem. Ett snabbare förfarande skulle då kunna vinnas. Ett direktare sanktionsförfarande genom en översyn och ändring av ordningslagen som syftar till en mer direkt och därigenom effektivare sanktionsform mot lösspringande och hotfulla hundar på offentlig plats skulle kunna vara effektiv noterades i ärendet. Det noterades också att informationsinsatserna till allmänheten och hundägarna om gällande bestämmelser bör förbättras.

Skrivelsen

I nu aktuell skrivelse föreslås skärpta åtgärder mot kamphundar och för efterlevande av kopplingstvången. I skrivelsen anför:

"Starta en kampanj, tillsammans med kennelklubbar och polisen, riktad mot hundägare för att förmå dem att följa lagen att ha hunden kopplad. Ett sådant projekt har framgångsrikt drivits i Solna.

Låta de stadsvakter (se kristdemokraternas budgetförslag för 2003) vi vill anställa uppmärksamma hundägare om att hunden alltid måste vara kopplad. Stadsvakterna ska förebygga ordningsstörningar och brott på allmänna plats, men inte sköta polisiära uppgifter.

Sammanställ bra information till hundägare om var rastgårdar och rastplaster finns där hunden kan släppas lös.

Undersöka var i Stockholm ett större område skulle kunna avskiljas för de som vill låta sina hundar vara lösa.

Låt kennelklubbar informera på skolorna om hur man bör bete sig när man möter hundar.

Upplys hundägare och allmänheten, exempelvis i annonser och med skyltar i parker, om att koppelvång råder.

Se över den lokala ordningsstadgan som reglerar hundskötsel så att lika regler gäller i innerstaden som i ytterstaden. I ytterstaden behöver inte hundägaren ta upp avföring som hamnar på gräsmattor, medan avföring måste tas bort över allt i innerstaden.

Kartlägg om och var speciella avföringsöppningar behöver sättas upp som kan underlätta för de hundägare som vill hålla rent efter sin hund."

Stadsledningskontorets synpunkter

Det har förekommit en intensiv debatt, såväl i Sverige som inom många andra EU-länder, om s.k. kamphundar som hetsas mot varandra och används som levande brottsverktyg för att skrämma och hota sina offer med. Media har uppmärksammat hundattacker mot skyddslösa människor med tragisk utgång. Det är en mycket oroväckande utveckling att allt fler aggressiva hundar finns i samhället och att aggressivitet hos djuren uppmuntras. Antalet hundar som räknas till gruppen kamphundar uppskattas idag till 2-3000. Problemet med aggressiva hundar kan härledas till ett ökat antal hundar av typen pitbullterrier.

Stockholm skall vara en säker och trygg stad. Det pågår ett angeläget arbete för att öka tryggheten på gator och torg för alla som bor eller arbetar i staden eller är på besök.

Stadsledningskontoret har full förståelse för att människor känner oro inför de s.k. kamphundarna. Det är mycket olyckligt om människor inte vågar vistas på allmän plats för att de är rädda för att bli attackerade. Det är därför önskvärt att lagstiftningen ändras på ett sådant sätt att det blir möjligt att få bort kamphundarna från platser där allmänheten vistas. I regeringskansliet arbetas det för närvarande med olika förslag på lagstiftning om åtgärder mot så kallade kamphundar. För närvarande ser stadsledningskontoret inte att staden har någon möjlighet att genom ett eget regelverk förbjuda s.k. kamphundar.

Djurskyddsförordningen definierar inte några raser som lagen generellt kan tillämpas på utan förordningen är tillämplig endast på enskilda hundar. Det är alltså svårt att ställa upp en föreskrift som uppfyller kraven på generell giltighet och som i så fall också behöver vara förenad med sanktion mot överträdelser. Vad som då står till buds för en kommun är att utfärda lokala föreskrifter med stöd av ordningslagen. Med hänsyn till länsstyrelsens bedömning av nämnda kommuners beslut och det ovan anförda, förefaller det sålunda svårt för en kommun att med framgång införa förbud mot så kallade kamphundar. Det är stadsledningskontorets uppfattning att det måste till en lagändring för att problemen med de så kallade kamphundarna permanent ska kunna få en godtagbar lösning.

Stadsledningskontoret noterar att Hundansvarsutredningen nyligen lagt fram sitt betänkande "Hund i rätta händer - om hundägarens ansvar" (SOU 2003:46). Utredningens kartläggning har visat att det i dag allvarligaste problemet är hundar som angriper människor. Nya företeelser skapar rädsla och osäkerhet i samhället, till exempel att hundar används som vapen. Den nuvarande tillsynslagen är inte anpassad för dagens förhållanden vad gäller olika typer av problem med farliga hundar och hundägare. Mot denna bakgrund föreslås en ny lag om tillsyn över hundar och katter skall ersätta den nu gällande tillsynslagen (1943:459). Denna skall syfta till att minimera de skador på eller avsevärda olägenheter för omgivningen som hundar kan orsaka om de hålls under bristande tillsyn. Hundar skall enligt den föreslagna tillsynslagen hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter krävs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Ägaren

eller innehavaren av en hund skall precis som i dag ha ett strikt ansvar för skador som hunden orsakar. Enligt den föreslagna tillsynslagen skall polismyndigheten, om tillsynen över en hund brister, få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skador eller avsevärda olägenheter. Enligt den föreslagna tillsynslagen skall polismyndigheten få besluta om att omhänderta en hund om inte mindre ingripande åtgärder är tillräckliga för att se till att den inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Efter utredning skall polismyndigheten få sälja, på annat sätt överlåta eller avliva hunden.

För att förebygga framtida problem orsakade av personer som visat sig vara grovt olämpliga att hantera hundar, föreslås att polismyndigheten skall kunna förbjuda sådana personer att ha hand om hundar. Ett sätt att visa sig grovt olämplig att hantera hundar kan till exempel vara genom att använda en hund som vapen i samband med misshandel. För att tydligt visa på vikten av att hundägare tar sitt ägaransvar finns det anledning att skärpa straffen för den som eftersätter tillsynen över en hund. Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet eftersätter tillsynen över en hund skall enligt den föreslagna tillsynslagen dömas till böter. Enligt gällande tillsynslag kan inte någon dömas om inte den aktuella hunden tidigare visat sig farlig. Det föreslås också att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot beslut meddelade med stöd av lagens tillsynsbestämmelser skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Enligt den nuvarande lagen kan för sådana förseelser endast dömas till böter.

Som tillägg till djurskyddsförordningen föreslås att hundar som kan förväntas nedärva okontrollerbar aggressivitet inte få användas i avel. Dagens brottsstatistik ger inte någon klar bild över förekomsten av olika typer av brott där hundar är inblandade. Det bör därför införas en möjlighet att på ett enkelt sätt kunna få fram statistik över brott där hundar varit inblandade.

I och med utredningens förslag har kommunstyrelsens hemställan 2001-11-21 om en översyn av lagstiftningen avseende hållande av hund tillgodosetts. Stadsledningskontoret har under hand till departementet framfört önskemål om att Stockholm tas med i förteckningen över remissinstanser. Då kommer tillfälle ges att närmare belysa utredningens förslag till ny lagstiftning huruvida dessa är tillfyllest för att komma tillrätta med de problem som hundhållningen uppvisar i storstadsmiljön. De i skrivelsen föreföreslagna åtgärderna får sedan sättas i relation till ny lagstiftning. Flera av skrivelsens förslag kan var angelägna att överväga oberoende av lagstiftningens utformning. Detta gäller tex. skrivelsens förslag om översyn av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna avseende hundhållning innefattande miljöförvaltningens tidigare förslag att i dessa införas en paragraf med innebörden att hund, som uppträder hotfullt och aggressivt ej får medföras på offentlig plats. Det kan också finnas anledning att närmare studera de mera strikta reglerna för hundhållning i England och Tyskland. Även miljöförvaltningens förslag bör hållas aktuellt att hos polismyndigheten begära att tillsynen över efterlevnad av bestämmelser om hundhållning prioriteras. Polisens uppgifter med anledning av utredningens förslag kompletterat tidigare samrådsorganet - hundrådet - med företrädare för berörda parter bör också närmare övervägas. Härigenom skapas ett naturligt forum för överväganden om skrivelsens övriga förslag angående tex. informationskampanjer, skyltning, särskilda avgränsade större områden för lösspringande hundar samt avföringsoptunnor. Samordnade åtgärder mot hundhållningens problem bör således övervägas i anslutning till den kommande nya lagstiftningen.